

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău
Judecător: A. Danilov
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Traciuc, M. Anton, Iu. Cotruță

Dosarul nr. 2ra-600/17

ÎNCHEIERE

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele completului
Judecători

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Rusu Valentina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Rusu împotriva lui Dumitru Dediu, Cemîrtan Maria, Primăria și Consiliul local Durlești, intervenienți accesorii Agenția Relații Funciare și Cadastru privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, constatarea și recunoașterea calității de succesori legal, constatarea faptului acceptării succesiunii, declararea nulității absolute a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, radierea dreptului de proprietate din Registrul Bunurilor Imobile, partajarea averii succesoriale cu recunoașterea dreptului de proprietate succesorală asupra a ½ cotă-parte din bunul imobil, și cererea reconvențională a lui Dumitru Dediu împotriva Valentinei Rusu privind evacuarea din imobilul litigios și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Valentina Rusu și a fost menținută încheierea protocolară din 04 februarie 2015, încheierea din 03 martie 2015 și hotărârea din 04 martie 2015, emise de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău,

c o n s t a t ă

La data de 05 iulie 2012, Rusu Valentina s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Dediu Dumitru privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și acordarea în natură a părții convenite din averea rămasă.

La data de 15 ianuarie 2015 reclamanta s-a adresat cu cerere de modificare și completare a cerințelor prin care solicită prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, constatarea și recunoașterea calității de succesori legal, constatarea faptului acceptării succesiunii, declararea nulității absolute a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, radierea dreptului de proprietate din Registrul Bunurilor Imobile, partajarea averii succesoriale cu recunoașterea dreptului de

proprietate succesorală asupra a 1/2 cotă-parte din bunul imobil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că este născută la 28 septembrie 1974, iar prin certificatul de naștere eliberat pe numele reclamantei Dediu (Rusu) Valentina se confirmă faptul, că ultima îi are ca părinți biologici pe Dediu Vasile și Dediu Măria.

Accentuează reclamanta, că la data de 27 august 1997, tatăl său, Dediu Vasile a decedat, iar averea acestuia a acceptat-o mama sa, Dediu Măria. La 08 iulie 2006 Rusu Valentina a plecat peste hotarele RM, iar peste o lună de zile, pe data de 03 august 2006, a decedat mama sa, Dediu Măria.

La data de 14 decembrie 2006, prin hotărârea Judecătorei Buiucani din 14 decembrie 2006, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Dediu, care este fratele reclamantei și s-a recunoscut după ultimul dreptul de proprietate asupra întregului imobil situat pe adresa mun. Chișinău, str. Haiduc Tobultoc nr.15, necitând la faptul că Rusu Valentina, este moștenitor cu drept de cotă egală asupra acestei succesiuni-avere.

Afirmă reclamanta, că nu a fost parte și nu a fost atrasă în procesul de judecată pe dosarul sus-menționat.

Mai afirmă, că de la data de 08 iulie 2006 și pînă la data de 13 ianuarie 2012, ea nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova.

La data de 13 ianuarie 2012 revenind în țară, împreună cu copiii săi minori Rusu Alexandra și Rusu Tatiana, s-a instalat cu traiul la casa părintească din str. H. Tobultoc, nr.15, or. Durlești, mun. Chișinău, unde locuiește fratele său Dumitru Dediu D, care i-a permis de la început să locuiască în casa părintească.

În perioada sfârșitului primăverii-începutul verii anului 2012, fratele său D. Dediu, i-a creat reclamantei impedimente ca să locuiască în imobilul litigios, explicându-i că el este unicul proprietar al averii părintești și că ea nu are dreptul nici măcar să locuiască în acest imobil, forțând-o să-l părăsească.

Invocă, că la 05 iulie 2012, în termenul legal de 6 luni prevăzut de art. 1517 și 1519 alin.(1) CC, calculat din data de 13 ianuarie 2012, când reclamanta a revenit în RM, ultima a fost nevoită să se adreseze cu acțiunea inițială către instanța de judecătorească cu solicitare ca să-i fie prelungit termenul de acceptare a succesiunii și ulterior să-i fie acordată în natură partea ce i se cuvine, și anume ½ cotă-parte, din averea rămasă după decesul mamei sale, Dediu Măria situată în or. Durlești, mun. Chișinău, str. H. Tobultoc, 15, deoarece fratele său Dediu Dumitru, îi creează impedimente pentru a locui în casa părintească.

Specifică reclamanta, că nu s-a aflat pe teritoriul RM din data de 08 iulie 2006 și revenit în RM, abia la 13 ianuarie 2012, iar termenul de acceptare a succesiunii, prevăzut de art. 1517 Cod Civil, a fost omis din motive independente de voința reclamantei. Însă, invocă reclamanta, că potrivit art. 1519 alin.(1) Cod Civil, termenul de acceptare a succesiunii poate fi prelungit de către instanța de judecată, întrucât reclamanta, a revenit în RM la 13 ianuarie 2012, iar termenul de acceptare a succesiunii avea să expire la 05 iulie 2012. Astfel, susține reclamanta, că înaintând acțiunea inițială la 05 iulie 2012, a respectat prevederile art.1519 alin.(1) Cod Civil.

Consideră reclamanta, că în perioada 05 iulie 2006 - 13 ianuarie 2012, aflându-se peste hotarele R. Moldova, ultima a fost în imposibilitate de a accepta averea succesorală a mamei sale, Dediu Măria, decedată la 03 august 2006, prin depunerea

unei declarații la notar, cu atât mai mult reclamanta nici nu a fost chemată la succesiune, când a fost emisă hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 14 decembrie 2006 prin care întreg bunul imobil în litigiu a trecut în proprietatea fratelui său Dumitru Dediu.

De asemenea menționează reclamanta, că la 26 ianuarie 2013 a depus cerere de revizuire a hotărârii judecătorești din 14 decembrie 2006, însă prin încheierea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 08 noiembrie 2013 și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2014 cererea s-a respins ca fiind tardivă, motiv pentru care reclamanta la data de 11 decembrie 2014 s-a adresat cu o cerere la CEDO.

Totodată, la data de 02 iunie 2008, pârâții Dumitru Dediu și soția acestuia Maria Cemîrtan, avînd intenția de a ascunde un alt act juridic și anume că reclamanta este moștenitor cu drept de cotă egală asupra bunului imobil în litigiu, au obținut ilegal titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.0121117063 din 02 iunie 2008, prin care au obținut cu ajutorul autorității publice locale dreptul de proprietate asupra terenului pentru construcții cu suprafața de 0,038 ha cu nr. cadastral 0121 117063. Consideră reclamanta, că din motivele expuse supra și în temeiul art.221 alin.(2) CC, instanța de judecată, urmează să declare nulitatea absolută a acestui titlu și a tuturor actelor premergătoare acestuia, eliberate pe numele Dumitru Dediu și/sau Maria Cemîrtan, care este unul ilicit.

Susține reclamanta că, reieșind din prevederile legale susmenționate și de starea faptică a prezentului litigiu, rezultă, că ea are dreptul la $\frac{1}{2}$ cotă-parte din averea rămasă după decesul mamei sale, Maria Dediu, deoarece ea este moștenitor legal de clasa I cu drept la cotă egală ca și fratele său Dumitru Dediu și are dreptul la cotă-parte din averea părintească, situată în or. Durlești, mun. Chișinău, str. H. Tobultoc, nr.15. Iar, în legătură cu acest fapt, consideră reclamanta, că instanța de judecată urmează să radieze din Registrul Bunurilor Imobile dreptul de proprietate a lui Dumitru Dediu și Maria Cemîrtan asupra bunului imobil în litigiu dobândit ilegal și să partajeze acest bun, atribuindu-le reclamantei și fratelui său Dumitru Dediu a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte din acest bun imobil.

Reclamanta Valentina Rusu a solicitat instanței de judecată admiterea cererii de chemare în judecată, modificată și completată la 15 ianuarie 2015, în deplin volum, și anume: să-i fie prelungit termenul de acceptare succesiunii cu 6 șase luni de zile, calculat din data de 13 ianuarie 2012, pentru reclamanta Valentina Rusu, în urma decesului mamei sale Dediu Măria decedată la 03 august 2006; să fie constatat și recunoscut faptul că ea, Rusu Valentina, este moștenitor legal de clasa I a decedatei Maria Dediu, decedată la 03 august 2006; să fie constatat și recunoscut faptul că, Valentina Rusu, a acceptat succesiunea constituită din bunul imobil din str. Haiducul Tobultoc nr. 15, or. Durlești, mun. Chișinău, alcătuit din teren pentru construcții cu suprafața de 0,038 ha, casa de locuit individuală cu suprafața de 100,8 m.p. și construcție accesorie cu suprafața de 4,1 m.p., avere ce a rămas în urma decesului mamei sale, Dediu Măria decedată la 05 august 2006; să fie declarată nulitatea absolută a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.0121117063 din 02 iunie 2008 și a tuturor actelor premergătoare acestuia, eliberate pe numele Dumitru Dediu și/sau Maria Cemîrtan; să fie radiat din Registrul Bunurilor Imobile al Republicii Moldova dreptul de proprietate a lui Dumitru Dediu și Maria Cemîrtan, asupra bunului imobil din str. Haiducul Tobultoc nr.15, constituit din teren pentru

construcții cu suprafața de 0,038 ha cu nr. cadastral 0121117.063, casa de locuit individuală cu suprafața de 100,8 m.p. cu nr. cadastral 0121117.063.01 și construcție accesorie cu suprafața de 4,1 m.p. cu nr. cadastral 0121117.063.02; să-i fie acordat în natura partea ce i se cuvine din averea rămasă în urma decesului mamei sale Dediu Măria, decedată la 03 august 2006 și anume $\frac{1}{2}$ cotă-parte din bunul imobil din str. Haiducul Tobultoc nr. 15, constituit din teren pentru construcții cu suprafața de 0,038 ha, casa de locuit individuală cu suprafața de 100,8 m.p. și construcție accesorie cu suprafața de 4,1 m.p.; să fie partajată în natură averea succesorală rămasă în urma decesului lui Dediu Măria, decedată la 03 august 2006, atribuindu-le în natura moștenitorilor cu drept de cotă egală Valentina Rusu și Dumitru Dediu, a câte $\frac{1}{2}$ cotă parte din bunul imobil din str. Haiducul Tobultoc nr.15, constituit din teren pentru construcții cu suprafața de 0,038 ha, casa de locuit individuală cu suprafața de 100,8 m.p. și construcție accesorie cu suprafața de 4,1 m.p.; să fie recunoscută Valentina Rusu ca proprietar supra la $\frac{1}{2}$ cotă-parte din bunul imobil, situat în str. Haiducul Tobultoc nr.15, constituit din teren pentru construcții cu suprafața de 0,038 ha cu nr. cadastral 0121117.063, casa de locuit individuală cu suprafața de 100,8 m.p. cu nr. cadastral 0121117.063.01 și construcție accesorie cu suprafața de 4,1 m.p. cu nr. cadastral 0121117.063.02.

La data de 13 octombrie 2014 Dumitru Dediu a depus cererea reconvențională împotriva lui Valentina Rusu cu privire la evacuarea lui Valentina Rusu împreună cu membrii familiei ei din casa de locuit nr. 15 amplasată în mun. Chișinău or. Durlești, str. Haiduc Tolbultoc cu nr. cadastral 012111706301 (f.d.108, Volumul I).

Prin hotărârea judecătorei Buiucani, mun. Chișinău emisă la data de 04 martie 2015, s-a respins cererea de chemare în judecată a Valentinei Rusu împotriva lui Dediu Dumitru, Cemîrtan Măria, Primăria și Consiliul Local Durlești, intervenient accesoriu Agenția Relații Funciare și Cadastru privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, constatarea și recunoașterea calității de succesor legal, constatarea faptului acceptării succesiunii, declararea nulității absolute a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, radierea dreptului de proprietate din Registrul Bunurilor Imobile, partajarea averii succesoriale cu recunoașterea dreptului de proprietate succesorală asupra a $\frac{1}{2}$ cotă-parte din bunul imobil ca fiind neîntemeiată. S-a admis cererea reconvențională a lui Dediu Dumitru. S-a evacuat Valentina Rusu din casa de locuit nr.15, amplasată în mun. Chișinău, or. Durlești, str. Haiduc Tobultoc, cu nr. cadastral 012111706301. S-a încasat de la Valentina Rusu în beneficiul lui Dumitru Dediu taxa de stat în sumă de 100 lei și cheltuielile de acordare a asistenței juridice în sumă de 7000 (șapte mii) lei (f.d.173-174, f.d.184 – f.d.193, Volumul I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, s-a respins cererea de apel declarată de Rusu Valentina. S-a menținut încheierea protocolară din 04 februarie 2015, prin care s-a refuzat să fie acceptat în proces în calitate de reprezentant al reclamantei Sardari Marin, încheierea din 03 martie 2015, prin care s-a respins demersul privind numirea pe dosar a expertizei tehnice, și hotărârea din 04 martie 2015, emise de judecătoria Buiucani, Chișinău în pricina civilă nr.2-39/15, intentată la cererea Valentinei Rusu împotriva lui Dediu Dumitru, Cemîrtan Măria, Primăria și Consiliul local Durlești, intervenient accesoriu Agenția Relații Funciare și Cadastru privind prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, constatarea și

recunoașterea calității de succesori legal, constatarea faptului acceptării succesiunii, declararea nulității absolute a titlului autenticare a dreptului deținătorului de teren, radierea dreptului de proprietate din RBI, partajarea averii succesoriale cu recunoașterea dreptului de proprietate succesorală asupra a 1/2 cotă-parte din bunul imobil, și la cererea reconvențională a lui Dediu Dumitru împotriva Valentinei Rusu privind evacuarea din imobilul litigios și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 114-127, Volumul II).

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 30 ianuarie 2017, Valentina Rusu a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016 și a hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 04 martie 2015, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurenta a indicat că atât instanța de apel cât și instanța de fond nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, au aplicat eronat normele de drept material și procedural (f.d. 132-147, Volumul II).

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 12 octombrie 2016 (f.d. 128, Volumul II), cât și faptul că la materialele cauzei nu sunt careva probe privind recepționarea acesteia, recursul Valentinei Rusu se consideră declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valentina Rusu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Valentina Rusu ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Valentina Rusu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Ion Druță